

การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอม จังหวัดพะเยา

THE USE OF LOCAL LITERATURE AND QUESTIONING TECHNIQUES
FOR DEVELOPING CRITICAL THINKING SKILLS OF MATTHAYOMSUKSA 2
STUDENTS AT PHUANGPHAYOM SCHOOL, PHAYAO PROVINCE

กัญญาณัฐ มีคง^{1*}, ยุพิน จันทร์เรือง² และ อัญชลี เท่งตระกูล³

Kanyanut Meekong^{1*}, Yupin Chanroeng² and Anchalee Tengtragul³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 หมู่ 9 ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย 57100^{1,2,3}

Chiangrai Rajabhat University, 80 Moo 9, Ban Du Sub-district, Mueang District, Chiangrai Province 57100^{1,2,3}

*Corresponding author E-mail: krukanyanut@gmail.com

(Received: Dec 27, 2019; Revised: Feb 28, 2020; Accepted: Mar 6, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ระหว่างก่อนกับหลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถาม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอม จังหวัดพะเยา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอม จังหวัดพะเยา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์จำนวน 10 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้แผนละ 2 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ทั้งก่อนและหลังเรียน แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ผลการศึกษพบว่า

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกลุ่มใหญ่คือ โรงเรียนบ้านธาตุขิงแกง อำเภอจุน จังหวัดพะเยา เท่ากับ 81.09 / 80.24 มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอม ระหว่างก่อนกับหลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยผลคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.50 ผลคะแนนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.00 ค่าความก้าวหน้าทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.50 คิดเป็นร้อยละ 18.33

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.57$)

คำสำคัญ: วรรณกรรมท้องถิ่น, เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) construct the learning management plan using local literature and questioning techniques for developing critical thinking skills, 2) compare the pre and post-learning achievements on critical thinking skills using local literature and questioning techniques, and 3) examine the students' satisfaction towards learning management using local literature and questioning techniques for developing critical thinking skills of Matthayomsuksa 2 students at Phuangphayom School, Phayao Province. The population was 8 Matthayomsuksa 2 students in the 2nd semester of academic year 2018 at Phuangphayom School, Phayao Province. The research instruments included 10 learning management plans by using local literature and questioning techniques for developing critical thinking skills covering 2 hours per lesson plan, the 30-item multiple-choice test assessing the pre and post-learning achievements on critical thinking skills, and the questionnaire assessing students' satisfaction towards learning management by using local literature and questioning techniques for developing critical thinking skills. The research findings were as follows:

1. The efficiency of the learning management plan by using local literature and questioning techniques for developing critical thinking skills for the majority experimental group of students at Ban That Khing Kaeng School, Chun District, Phayao Province was reported at 81.09/80.24 which agreed with the 80/80 criteria.

2. The comparison of learning achievement on critical thinking skills of Matthayomsuksa 2 students at Phuangphayom School before and after learning by using local literature and questioning techniques revealed that the students' post learning achievement on critical thinking was higher than that of the pre-learning at the mean of 24.50 in which the pre-test mean was 19.00 that accounted for the learning progress at 5.50 or 18.33%.

3. The students' satisfaction towards learning management by using local literature and questioning techniques for developing critical thinking skills of Matthayomsuksa 2 students at Phuangphayom School, in overall, was reported at the high level ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.57$).

KEYWORDS: Local Literature, Questioning Techniques for Developing Critical Thinking Skills, Matthayomsuksa 2 Students

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ของมนุษย์เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ภาษาจึงมีพลังในการนำถ้อยคำสำนวนที่มีความหมายมาสร้างสรรค์เป็นผลงานด้านภูมิปัญญาทางภาษา ใช้ในการอบรมสั่งสอนผ่านพิธีกรรม ตลอดจนการร้อยเรียงภาษาเป็นคำประพันธ์ในรูปแบบนิทาน ตำนาน บทร้องเล่น บทเห่กล่อม ซึ่งแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษอันเป็นสมบัติที่ล้ำค่าและควรค่าแก่การเรียนรู้ มีการอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่ ภาษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและเป็นกระจกสะท้อนวิถีชีวิตของมนุษย์ จึงกล่าวได้ว่าภาษาเป็นภาพสะท้อนความเจริญของมนุษย์และสังคมภาษาแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และเป็นสื่อที่แสดงถึงลักษณะความเป็นอยู่ อาหารการกิน ความเชื่อ ในทรัพยากรธรรมชาติของสังคมนั้น ๆ (พรสวรรค์ สุวณฺณศรีย์, 2553) ภาษาจึงเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจคนในชาติรับรู้ความรู้สึกของการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของภาษาและการใช้ภาษาเดียวกันในการสื่อสารส่งผลให้คนในชาติรักและสามัคคี มีความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ดังที่สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย (2538) ได้กล่าวไว้ว่า “ภาษาไทยเป็นศูนย์รวมน้ำใจแสดงความเป็นคนไทยเป็นชาติไทยทำให้เกิดพลังเกิดความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน” ภาษาไทยจึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยของชาติไทยและเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติจึงควรร่วมกันชื่นชมและเห็นคุณค่าของภาษาไทยในฐานะเป็นภูมิปัญญาเป็นภาษาประจำชาติ และฝึกฝนใช้ทักษะทางภาษา ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนเพื่อนำมาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ เป็นคนดี คนเก่งและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

การจัดการเรียนรู้ที่ดีและสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ได้กำหนดแนวทางการ

จัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดเป้าหมายสำคัญไว้ว่า “มุ่งให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพเป็นคนดีคนเก่งมีความสุข มีภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันในเวทีโลก” การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงต้องมีความหลากหลายเหมาะสมกับระดับวัยและความสนใจของผู้เรียนเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา ซึ่งนักเรียนต้องได้รับการเรียนรู้และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตจริง ทั้ง 5 สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและพูด หลักภาษาและการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่นักเรียนจะต้องได้เรียนรู้ในวรรณคดีและวรรณกรรมก็คือ การวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ วรรณกรรมท้องถิ่น ทั้งนี้ตามตำนาน เรื่องเล่าซึ่งถ่ายทอดความรู้สึก ค่านิยม ธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวในอดีตและความงดงามของภาษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เป็นการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ในท้องถิ่น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 หมวด 4 มาตรา 24 (6) ที่ระบุไว้ว่า จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยาเขต 2, 2560)

ดังนั้นการนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาใช้เรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับระดับวัยผู้เรียน

และธรรมชาติของวิชาภาษาไทย เพราะวรรณกรรมท้องถิ่น เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตนักเรียน ที่พบในชีวิตประจำวันมากที่สุด เป็นวรรณกรรมที่ชาวบ้าน ในแต่ละท้องถิ่นช่วยกันสร้างสรรค์ขึ้นมาโดยใช้อ่าน และฟังแล้วช่วยกันอนุรักษ์โดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง เก็บรวบรวมข้อมูล เนื้อหาสาระมักอิงความเชื่อทาง ศาสนา และรูปแบบการแต่งวรรณกรรมท้องถิ่นมักจะเป็น ไปตามความนิยมของท้องถิ่นนั้น ๆ (กตัญญู ชูชื่น, 2550) วรรณกรรมท้องถิ่นจึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งสะท้อนให้เห็นความคิด ความเชื่อ สภาพสังคมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของ วรรณกรรมนั้น นอกจากนี้วรรณกรรมท้องถิ่น หมายถึง เรื่องราวความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของคนพื้นบ้านที่ถ่ายทอด จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งโดยการเล่าสืบทอดกัน เรียกว่า “มุขปาฐะ” หรือโดยการเขียนเป็นลายลักษณ์ อักษรลงใน สมุดไทย ใบลาน ดิลา แผ่นหิน เรียกว่า “อมุขปาฐะ” ซึ่งวรรณกรรมเหล่านี้ จะปรากฏอยู่ใน ท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นความคิดความเชื่อ สภาพชีวิตของคนในแต่ละถิ่นที่ต่างกันอย่างออกไป (เรไร ไพรวรรณ, 2551) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หากมุ่งเน้นให้นักเรียนมีโอกาสเลือกที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ ผู้เรียนสนใจและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของผู้เรียนโดยเฉพาะ เรื่องราวทางภูมิปัญญาและวรรณกรรมท้องถิ่น จะทำให้ ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและรักท้องถิ่นของตนยิ่งขึ้น ตลอดจนนำไปประโยชน์ด้านจริยธรรมที่ปรากฏอยู่ใน วรรณกรรมนั้นไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ (เรืองเดช ปันเขื่อนขัตติย์, 2552)

แม้ว่าครูผู้สอนจะใช้วรรณกรรมท้องถิ่นมา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและนำข้อคิดที่ได้ ไปใช้ในชีวิตจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่จะต้อง เรียนรู้จากวรรณกรรมท้องถิ่นนั้นคือ การวิเคราะห์ วรรณกรรมท้องถิ่นเพื่อศึกษาเนื้อหา แนวคิดและ คุณค่าของวรรณกรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของท้องถิ่นของนักเรียน อย่างเหมาะสม แต่ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนขาด ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียน ยังคิดตามแบบ ไม่สามารถวิเคราะห์เนื้อเรื่อง เพื่อบอก สาระสำคัญและการนำเสนอแนวคิด คุณค่าจากเรื่องได้ นักเรียนไม่สามารถจัดระบบความคิดและเรื่องราวที่อ่าน เพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามจากเรื่องไม่เป็น และตอบคำถาม จากเรื่องไม่ได้ หรือตอบคำถามได้แต่ไม่ตรงกับประเด็น คำถาม เพราะไม่มีการจัดเรียงเรียงความรู้และข้อมูลที่เป็นระบบ (โรงเรียนบ้านพวงพยอม, 2561ก)

สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน บ้านพวงพยอม พบว่าครูไม่มีเทคนิควิธีสอนในการ คิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นเนื้อหาโดยมากเป็นวิธีการสอนแบบบรรยาย ครูไม่ใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างความสนใจผู้เรียนทั้งยัง ขาดการใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเอง เพราะในกิจกรรมการเรียนรู้ครูเป็น ผู้บอกความรู้ให้กับผู้เรียนซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียน มีความรู้แต่ในเนื้อหาที่เรียนเท่านั้น ครูผู้สอนจึงไม่ได้ ยึดหลักการแนวคิดและไม่ใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และเหมาะสม มาใช้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป้าหมาย การสอนจึงมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่เพียงประการเดียว รูปแบบการจัด การเรียนรู้จึงเป็นการสอนที่บอกความรู้ให้กับผู้เรียน มากกว่าที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ (โรงเรียนบ้านพวงพยอม, 2561ข)

ส่งผลให้พัฒนาการทางการเรียนรู้การประเมิน ความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 คน ปีการศึกษา 2560 ในระดับโรงเรียน พบว่าผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 พบว่าสัดส่วนผู้เรียน มีความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์เขียนสื่อความ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับแค่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระดับชาติ (ONET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 8 คน

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 49.13 จากการประเมิน พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพราะคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 (โรงเรียนบ้านพวงพยอม, 2561ค) และสาระที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจากคะแนนของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม สาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 1 การอ่าน จากข้อมูลสภาพปัญหาที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่า ผลการพัฒนาผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ การอ่าน และการเขียนสื่อความรวมทั้งการเรียนรู้ด้านวรรณคดี และวรรณกรรมยังคงเป็นปัญหาของนักเรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการคิดวิเคราะห์

ในการพัฒนาความสามารถทางด้านการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียนนั้น มีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย เช่น เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด สามารถใช้ได้ทั้ง 2 ระดับ คือคำถามระดับต่ำและคำถามระดับสูง คำถามระดับต่ำเป็นคำถามให้สังเกต ทบทวนความจำ บอกความหมายเป็นการใช้คำถามถามนำและคำถามระดับสูง เป็นคำถามให้อธิบาย เปรียบเทียบ ให้จำแนกประเภท เป็นคำถามให้วิเคราะห์ คำถามให้สังเคราะห์ และคำถามประเมินค่า โดยก่อนการเรียนรู้ผู้สอนต้องเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าโดยฝึกใช้คำถามระดับต่ำก่อน แล้วจึงฝึกการใช้คำถามระดับสูงแก่ผู้เรียนตามลำดับต่อไป (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2557) เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ในระดับมัธยมศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์จากนิทาน ต้องเลือกนิทานที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน การวิเคราะห์โดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค KWLH Plus หรือเทคนิคการใช้ผังกราฟฟิก ฝึกการวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน โดยผู้สอนควรพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ที่จะสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้นนั้น (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, นวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์, ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ และไสว พักขาว, 2557)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของ ประกายมาศ ทองหมื่น (2554) เรื่องการใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

เพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่าการสอนโดยวิธีการใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ เนื่องมาจากการสร้างแผนการสอนโดยศึกษาความรู้ในเรื่องการอ่านและการจัดทำแผนการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน การสอนอ่านคิดวิเคราะห์ จึงทำให้การสอนมีประสิทธิภาพและทุกปัญหานั้นนำมาบรรจุในแผนการสอนล้วนเป็นปัญหาที่ได้มาจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับการอ่านของนักเรียนจริงโดยเน้นรูปแบบการทำงานอย่างมีระบบ จึงเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนโดยการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงเป็นฐานสำหรับให้นักเรียนร่วมกันแก้ไขปัญหานั้น ทำให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

แต่วิธีที่ผู้วิจัยสนใจในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนคือการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนตามหลักการสอนกระบวนการคิด ทฤษฎี และการนำไปใช้ (ชนาธิป พรกุล, 2554) เป็นวิธีการสอนที่นำแนวทางมาจากเทคนิคการตั้งคำถามตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) เป็นวิธีการที่ใช้คำถามเพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียนตามลำดับการเรียนรู้จากระดับต่ำไประดับสูง 6 ระดับได้แก่ขั้นที่ 1 ระดับความรู้ ขั้นที่ 2 ระดับความเข้าใจ ขั้นที่ 3 ระดับการนำไปใช้ ขั้นที่ 4 ระดับการวิเคราะห์ ขั้นที่ 5 ระดับการสังเคราะห์ และขั้นที่ 6 ระดับการประเมินค่า ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการใช้เทคนิคการตั้งคำถามการวิเคราะห์ (Analysis) ซึ่งเป็นคำถามการคิดระดับสูงที่มีขั้นตอนการตอบจากง่ายไปหายาก โดยให้ผู้เรียนแยกแยะส่วนต่าง ๆ ที่ซับซ้อนแล้วอธิบายความสัมพันธ์ของส่วนประกอบเหล่านั้น ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะใช้คำถาม ถามให้วิเคราะห์ (Analysis) เนื้อหาจากวรรณกรรมท้องถิ่นที่ผู้เรียนได้ผ่านการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วินนา เทพคำ (2553) ที่พบว่าทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ เมื่อผ่านกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ซึ่งตรงกับหลักการที่ว่านักเรียนไม่สามารถคิดได้โดยปราศจากเนื้อหาการคิด เนื่องจาก

สาระกับกระบวนการคิดมีความสัมพันธ์กัน การใช้เทคนิคการเรียนรู้ เช่น เทคนิคการใช้คำถามเป็นเทคนิคที่พัฒนาการคิดให้สูงขึ้น กิจกรรมใดที่นักเรียนมีส่วนร่วมมีส่วนเกี่ยวข้อง บรรยายากของการเรียนรู้ยิ่งสนุกและเกิดผลสำเร็จ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดนี้มาใช้เป็นเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งคำถามเพื่อการวิเคราะห์ (Analysis) ได้ 4 ประเด็นคำถามดังนี้ ประเด็นคำถามที่ 1 เทคนิคการตั้งคำถามถามผู้เรียนเพื่อให้ระบุประเด็นใจความสำคัญ ประเด็นคำถามที่ 2 เทคนิคการตั้งคำถามถามความเกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องโดยการสรุปหรือเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากวรรณกรรมท้องถิ่น ประเด็นคำถามที่ 3 เทคนิคการตั้งคำถามถามเหตุจูงใจเพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์สาเหตุหรือเหตุผลการกระทำ ประเด็นคำถามที่ 4 เทคนิคการตั้งคำถามถามเชิงชวนให้ผู้เรียนวิเคราะห์ พิจารณาก่อนปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้จากวรรณกรรมท้องถิ่น

จากเหตุผลและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ปรับกิจกรรมการเรียนรู้เปลี่ยนวิธีการสอนโดยการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอมให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอม ระหว่างก่อนกับหลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์

สมมุติฐานการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอมมีประสิทธิภาพเกินเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอมหลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอม มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถามตามระดับขั้นของการคิด ตามแนวทางการจัดระดับความคิดของบลูม (Bloom's Taxonomy) (สุวิทย์ มูลคำ, 2545)

1.2 ศึกษาแนวคิดการสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้ (ชนาธิป พรกุล, 2554)

1.3 ศึกษาวิเคราะห์เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2557)

1.4 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมท้องถิ่นและการใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ นำมาใช้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามพัฒนาการคิดวิเคราะห์ จำนวน 10 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใชสอน 20 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานพระเจ้าตนหลวง

1.4.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานประเพณีแปดเป็ง

1.4.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานหนองเอี้ยง

1.4.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานวัดติโลกอาราม

1.4.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานพญาจำเมือง

1.4.6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานช้างป่าเก่าแก่วิทยาและ แม่น้ำ
ร่องช้าง

1.4.7 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานพระธาตุขิงแกง

1.4.8 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานเจ้าหงส์หิน

1.4.9 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานเวียงลอ

1.4.10 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ใช้
วรรณกรรมท้องถิ่น ตำนานพระนั่งดิน

1.5 ศึกษาขั้นตอนการสร้างและการหา
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตาม 5 ขั้นตอน
คือ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือ ขั้นที่ 3
การพัฒนาเครื่องมือ ขั้นที่ 4 การทดลองใช้ และขั้นที่ 5
การประเมินผล

3. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปขอคำแนะนำ
จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และตรวจสอบคุณภาพ
โดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียน
กลุ่มทดลอง ในระหว่างทดลองใช้เครื่องมือนี้
ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์เพื่อที่จะนำ
ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา
ต่อไป

4. วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์โดยใช้ค่าสถิติ
พื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (σ) ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

และค่าความเชื่อมั่น (r^2) ในการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

5. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ประชากร

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
บ้านพวงพยอม ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561
จำนวน 8 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรม
ท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิด
วิเคราะห์ ซึ่งเนื้อหาของวรรณกรรมท้องถิ่นจำนวน
10 เรื่อง ผ่านการวิเคราะห์ความยากง่ายโดยวิธีการ
ของ Edward Fry (Fry Graph Readability) (สุนันทา
มันเศรษฐวิทย์, 2540, น. 83-86) มาปรับใช้โดยพิจารณา
จำนวนประโยคและจำนวนพยางค์ให้เหมาะสมกับระดับ
ความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ด้านการคิดวิเคราะห์

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มี
ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่น
และเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรม
ท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิด
วิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน
ประเมินความถูกต้องความเหมาะสมตามแบบประเมิน
คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และความตรง
เชิงเนื้อหา (IOC) แล้วจึงวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ)
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากนั้นจึงนำผลมา
วิเคราะห์และสรุปผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยได้หา
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์
มาตรฐาน 80/80

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ด้านการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการหาประสิทธิภาพ
ของแบบทดสอบดังต่อไปนี้

2.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 50 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและนำผลการพิจารณาข้อสอบแต่ละข้อมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบว่ามีความถูกต้องตรงเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ พบว่า แบบทดสอบมีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมของแบบทดสอบเท่ากับ 0.96 ถือว่าเป็นแบบทดสอบมีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตามเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่ 0.50 - 1.00 จำนวน 48 ข้อ แล้วนำข้อบกพร่องที่พบไปปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบให้เหมาะสมก่อนที่จะนำไปทดลองใช้

2.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน 48 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มรอบรู้เพื่อวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อ แล้วจึงคัดเลือกแบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์การยอมรับคุณภาพ ค่าความยากง่าย (p) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีเกณฑ์ความเหมาะสมตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่าได้แบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ จึงนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มรอบรู้แล้วจึงนำผลคะแนนวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR - 20 ของ Kuder - Richardson พบว่าแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 ถือว่าแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นระดับสูงสามารถนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มประชากรได้

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยดำเนินการทดสอบก่อนเรียนแล้วจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ จากนั้นจึงทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ฉบับเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

แต่ทำการสลับข้อทดสอบ แล้วจึงนำผลคะแนนทดสอบมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ประเมินความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกข้อคำถามในแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตามเกณฑ์ที่กำหนดพบว่าค่าเฉลี่ยรวมของทุกข้อเท่ากับ 1.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.00 ทั้ง 10 ข้อ จึงสามารถนำแบบประเมินความพึงพอใจฉบับนี้ไปใช้ได้ โดยลำดับดังต่อไปนี้

3.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ 10 ข้อไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองกลุ่มใหญ่และตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยการนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ถือว่าแบบสอบถามความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่นระดับสูงสามารถนำไปใช้สอบถามได้

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มประชากรต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 เป็นค่าสถิติค่าร้อยละและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้รูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

2. นำผลการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยหาค่าเฉลี่ยประชากร (μ) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยผลคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.50 ผลคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.00 ค่าความก้าวหน้าทางการเรียน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.50 คิดเป็นร้อยละ 18.33 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ) ของผลคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 2.20 คะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 2.14 มีความก้าวหน้าทางการเรียน เท่ากับ 0.76

2.2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้าน การคิดวิเคราะห์ โดยใช้รูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

3. นำผลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีประสิทธิภาพแล้ว ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มประชากร พบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจระดับมาก โดยผลระดับความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 4.41

3.2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้รูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.09 / 80.24 มีค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอม อำเภोजัน จังหวัดพะเยา ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยผลคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย (μ)

เท่ากับ 24.50 ผลคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 19.00 ค่าความก้าวหน้าทางการเรียน มีค่าเฉลี่ย (μ) เท่ากับ 5.50 คิดเป็นร้อยละ 18.33

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอม อำเภอจัน จังหวัดพะเยา จำนวน 8 คน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ (μ) เท่ากับ 4.41 อยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น 10 แผนการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างดี มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างครบถ้วน ดังที่ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550) กล่าวไว้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรสอดคล้องกับหลักสูตรและแนวการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา มีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้และทุกหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้ต้องมีความสัมพันธ์กันสามารถนำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นได้ผ่านการประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มรอบรู้ โดยผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างเป็นระบบ จนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จึงนำไปใช้จริงกับนักเรียนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้เทคนิคคำถาม ซึ่งประการสำคัญที่ส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพราะผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้องค์ความรู้ที่มาจาก

การสังเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ตามการสนทนาระบบ การคิดทฤษฎีและการนำไปใช้ ซึ่งชนาธิป พรกุล (2554) กล่าวว่า เป็นวิธีการสอนที่นำแนวมาจากเทคนิค การตั้งคำถามตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) เพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียนตามลำดับการเรียนรู้ จากระดับต่ำไประดับสูง 6 ระดับ ได้แก่ ขั้นที่ 1 ระดับความรู้ ขั้นที่ 2 ระดับความเข้าใจ ขั้นที่ 3 ระดับการนำไปใช้ ขั้นที่ 4 ระดับการวิเคราะห์ ขั้นที่ 5 ระดับการสังเคราะห์ และขั้นที่ 6 ระดับการประเมินค่า ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิด การใช้เทคนิคการตั้งคำถามในระดับขั้นที่ 4 มาเป็นวิธี การใช้คำถามเพื่อการวิเคราะห์ (Analysis) ซึ่งเป็นคำถาม การคิดระดับสูง 4 ประเด็นคำถามคือ ประเด็นคำถามที่ 1 เทคนิคการตั้งคำถามถามผู้เรียนเพื่อให้ระบุประเด็น สำคัญ ประเด็นคำถามที่ 2 เทคนิคการตั้งคำถาม ถาม ความเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงความรู้ ประเด็นคำถามที่ 3 เทคนิคการตั้งคำถาม ถามเหตุจูงใจเพื่อวิเคราะห์สาเหตุ หรือเหตุผลการกระทำ และประเด็นคำถามที่ 4 เทคนิค การตั้งคำถาม ถามเชิญชวนเพื่อพิจารณาก่อนปฏิบัติตาม แนวคิดที่ได้จากวรรณกรรมท้องถิ่นควบคู่กับเนื้อหาที่ได้ เรียนรู้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิมลฐน กมโล (2560) ที่ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความ สำคัญ โดยใช้นิทานชาดกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 พบว่า กิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ได้กำหนด ให้นักเรียนทำกิจกรรมการอ่านร่วมกัน ส่งผลให้เกิด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเล่าความรู้สึกที่มีต่อ นิทานชาดกสู่กันฟัง ประกอบกับได้ทำกิจกรรมใบงาน และการทดสอบหลังการเรียนทำให้นักเรียนได้ทบทวน เรื่องราวนิทานชาดกหลายรอบ อีกทั้งมีการวางแผน การสร้างอย่างเป็นระบบ มีเนื้อหาหลากหลาย เรื่องลำดับ ความยากง่าย ใช้ภาษากระชับ เข้าใจง่าย ประการสำคัญ นิทานชาดกนี้ผ่านการวิเคราะห์ความยากง่ายของเนื้อหา ให้เหมาะสมกับความสามารถในการอ่านสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการของ Fry จึงทำให้นิทาน มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ส่งผลให้ประสิทธิภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดย

ใช้นิทานชาดกมีค่าเท่ากับ 86.01/86.53 สูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนด 80/80 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปัทมภรณ์ พรตวงคำ (2555) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถ ในการวิเคราะห์วรรณกรรมโดยใช้การสอนแบบสืบเสาะ หาความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอน แบบสืบเสาะหาความรู้ มีความสามารถในการวิเคราะห์ วรรณกรรมสูงขึ้นเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสาร ตำราเกี่ยวกับแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนโดยใช้คำถาม เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้ วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนา การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนการใช้ คำถามในกิจกรรมการเรียนรู้ ดังที่ ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553) ได้กล่าวถึงเทคนิคการตั้งคำถามไว้ว่า ครูควร เตรียมคำถามไว้หลายประเภท หลายระดับ จากง่ายถึง ยาก ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ ปรับคำถามให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมุ่งให้ ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ ทั้งนี้ ทิศนา ขัมมณี (2544) ยังได้กล่าวถึงการใช้คำถามในการจัดการเรียนรู้ ไว้ว่า การใช้คำถามเป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการ พัฒนาทางความคิด โดยคำถามจะทำให้ผู้เรียนมีความ คิดที่แปลกใหม่ เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง นำไปสู่ ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และคำถามที่ดีควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดในระดับ ที่สูงขึ้น และชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) กล่าวว่า ผู้สอน ควรใช้คำถามอย่างหลากหลายจากคำถามระดับง่าย ๆ จนถึงคำถามที่ต้องใช้ความคิดที่สูงขึ้นเพราะคำถามที่ใช้ ทักษะการคิดขั้นสูงจะช่วยยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ จึงกล่าวได้ว่าเทคนิคการตั้งคำถามช่วยให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกายมาศ ทองหมื่น (2554) ที่ได้ศึกษาการใช้รูปแบบ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อกระตุ้นการคิด วิเคราะห์ในการอ่าน พบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการ

ใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่าการสอนโดยวิธีการใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทุกปัญหาที่นำมาบรรจุในแผนการสอนล้วนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับการอ่านของนักเรียนจริง สำหรับให้นักเรียนร่วมกันแก้ไขปัญหาก็ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เช่นเดียวกับ วินนา เทพคำ (2553) ที่ศึกษาการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 พบว่า กิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน มีสาระและกระบวนการคิดวิเคราะห์เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของนักเรียน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอนและหลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น และงานวิจัยของมณฑล คำดวง (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่เรียนโดยการใช้กิจกรรมชี้แนะให้คิด พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการใช้กิจกรรมชี้แนะให้คิดมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องมาจากการสอนอ่านโดยการใช้กิจกรรมชี้แนะให้คิดช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจอย่างเป็นระบบ คือได้อ่านและได้คิดวิเคราะห์ไปพร้อมกัน การที่นักเรียนได้ฝึกคิดควบคู่ไปกับการอ่าน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ ทำนองเดียวกับ นาแล จะหา (2558) ที่ศึกษาการใช้นิทานพื้นบ้านลาหู่เผ่าเลพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักศึกษาที่เรียนรายวิชา ภูมิปัญญาชาติพันธุ์ สาขาวิชาชาติพันธุ์ศึกษา อนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานพื้นบ้านลาหู่เผ่าเลควบคู่กับวิธีการสอนแบบ SQ3R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพวงพยอมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถาม

เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ พบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เพราะว่ามีผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างเป็นขั้นตอน มีการใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเมื่อนักเรียนตอบคำถามถูก มีการเสริมแรงนักเรียนด้วยการกล่าวชมเชย และการแสดงออกทาง ส่งผลให้นักเรียนมีความมั่นใจในการตอบคำถาม และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ตามความต้องการทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและเกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ดังที่ บุญชม ศรีสะอาด (2545) กล่าวว่า หากนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนแล้ว ย่อมทำให้มีความกระตือรือร้นและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการเรียน เห็นคุณค่าของการเรียนและกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึงและสามารถวิเคราะห์ ประเมินคุณค่าที่ได้จากวรรณกรรมท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เรืองเดช บันเขื่อนขัตติย์ (2552) ที่กล่าวว่า ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้หากมุ่งเน้นให้นักเรียนมีโอกาสเลือกที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของผู้เรียนโดยเฉพาะเรื่องราวทางภูมิปัญญาและวรรณกรรมท้องถิ่นจะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและรักท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น ตลอดจนนำไปประโยชน์ด้านจริยธรรมที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมนั้นไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ กตัญญู ชูชื่น (2550) ยังได้กล่าวไว้ว่า การนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาใช้เรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับระดับวัยผู้เรียนและธรรมชาติของวิชาภาษาไทยเพราะวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตนักเรียนที่พบในชีวิตประจำวันมากที่สุด ซึ่งเป็นไปได้ว่าวรรณกรรมท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเรื่องราวที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน สร้างความพึงพอใจที่ได้เรียนเนื้อหาเหล่านั้น ซึ่งไม่เคยเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่นใดมาก่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิบูลย์ กมล (2560) ที่ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้นิทานชาดก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่า

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประเภทนิทานชาดก นิทานพื้นบ้าน เพราะว่าสื่อเหล่านี้มีเนื้อหาชวนให้ติดตาม มีคติสอนใจ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวันได้จริง ครูผู้สอนจึงควรพัฒนาสื่อการสอนให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่เพื่อให้เรียนรู้ด้วยสื่อประเภทนั้น ๆ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างเหมาะสม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุริภรณ์ ผดุงโภชน (2556) ที่ศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการเสริมแรงทางบวกเป็นการเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมของนักเรียนด้วยการให้สิ่งเร้าที่นักเรียนพึงพอใจและสื่อที่ใช้ที่น่าสนใจ มีความหลากหลาย เหมาะกับผู้เรียนทำให้นักเรียนสนใจการเรียนและภูมิใจในผลงานการเรียนรู้ของตน

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นและเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นและพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการตั้งคำถามเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างถ่องแท้
3. ก่อนนำวรรณกรรมท้องถิ่นไปใช้สอนกับนักเรียนระดับชั้นใด ควรวิเคราะห์ความยากง่ายของเนื้อหาด้วยวิธีการของ Fry โดยพิจารณาจำนวนประโยคและจำนวนพยางค์ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถในการอ่านสำหรับนักเรียนระดับชั้นนั้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยวิธีสอนแบบอื่นที่สอดคล้องกับการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการคิดในระดับที่สูงขึ้น
2. ควรศึกษารูปแบบการสอนเชิงบูรณาการเทคนิควิธีอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กัตัญญ ชูชื่น. (2550). *วรรณกรรมท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). *การสอนกระบวนการคิด : ทฤษฎีและการนำไปใช้*. กรุงเทพฯ: วีปรีนท์ (1991) จำกัด.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). *เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วีปรีนท์ (1991) จำกัด.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). *การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ : การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัท วี ปรีนท์ (1991) จำกัด.
- ทิตนา แหมมณี. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- นาแล จะหา. (2558). *การใช้นิทานพื้นบ้านเล่าสู่กันฟังเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักศึกษาที่เรียนรายวิชานิติบัญญัติคดีแพ่ง สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษา อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวิทย์สาส์น.
- ประกายมาศ ทองหมื่น. (2554). *การใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ในการอ่าน*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

- ปัทมาภรณ์ พรตวงคำ. (2555). การพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์วรรณกรรมโดยใช้การสอบแบบ
สืบเสาะหาความรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์.(วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์. (2553). ภาษากับการคิด. เลข: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พระมหาวิมลคุณ กมโล. (2560). การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้นิทานชาดก สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดท่าดอน. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการสอน
ภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, นวลจิตต์ เซาว์กิตติพงศ์, ทวีศักดิ์ จินตานุรักษ์, ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ และไสว พักขาว. (2557).
คดีวิเคราะห์: สอนและสร้างได้อย่างไร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มงคล คำดวง. (2544). ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการใช้คำถามชี้แนะ
ให้คิด. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- เรไร ไพวรรณ. (2551). วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- เรืองเดช ปั่นเชื่อนชัย. (2552). ภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นล้านนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ฟ้าสนุก.
- โรงเรียนบ้านพวงพยอม. (2561ก). รายงานผลการปฏิบัติงานโรงเรียนบ้านพวงพยอม (SAR) ประจำปีการศึกษา 2560.
พะเยา: โรงเรียนบ้านพวงพยอม.
- โรงเรียนบ้านพวงพยอม. (2561ข). รายงานผลการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ประจำปีการศึกษา 2560. พะเยา:
โรงเรียนบ้านพวงพยอม.
- โรงเรียนบ้านพวงพยอม. (2561ค). รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ของผู้เรียน ประจำปีการศึกษา 2560. พะเยา: โรงเรียนบ้านพวงพยอม.
- วินนา เทพคำ. (2553). การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สุจิตต์ เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2538). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริภรณ์ ผดุงโกชน. (2556). การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนแม่สายประสิทธิศาสตร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2545). 21 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. (2560). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2553. พะเยา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

